

1. 2012. október 9-én Felix Baumgartner 39045 m magasságban kiugrott a kabinjából. 4 perc 20 mp múlva, 36529 m zuhanás után kinyitotta az ejtőernyőjét és újabb kb. 6 perc múlva földet ért. Maximális sebessége 1342,8 km/h volt.

- Hány %-kal kisebb a 'g' értéke abban a magasságban, ahol kiugrott a Föld felszíni értékhez képest?
- Mennyi idő alatt ért volna abba a magasságba, ahol kinyitotta az ernyőjét, ha nincs a Földnek légköre? Mi okozza az eltérést? Mi a stacionárius sebesség?
- Ábrázoljuk F. B. magasságát és sebességét az idő függvényében! (Adjuk meg az ismert pontokat, a görbék többi részéről készítsünk reális vázlatot.)

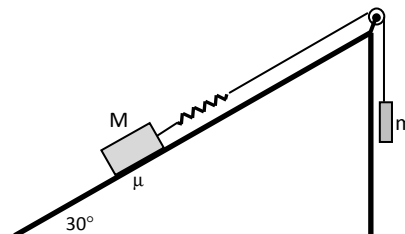
12 pont

2. Általános gravitációs erő:

- két tömegpont között ható erő nagysága, iránya
- általános gravitációs erő kiterjedt test esetén
- a 'g' származtatása az általános gravitációs erőből
- a 'g' értékének változása a Földön
- Kepler törvényei (rajzokkal)

20 pont

3. Az ábra szerint az $\alpha = 30^\circ$ hajlásszögű lejtőre helyeztünk egy $M = 2$ kg tömegű testet, amit egy (nyújthatatlan, elhanyagolható tömegű) kötél tart, amibe egy $k = 80$ kg/s² rugóállandójú illesztettünk, átvezettük egy (elhanyagolható tömegű, súrlódásmentes) csigán és a végére egy $m = 2,5$ kg tömegű testet akasztottunk. A lejtőn lévő testet $F = 15$ N erővel függőlegesen nyomjuk fentről. Az M tömegű test és a lejtő közötti tapadási súrlódási együttható $\mu_t = 0,4$, a csúszási súrlódási együttható $\mu_{cs} = 0,15$. Az M tömegű test nem csúszik meg a lejtőn.

- Rajzoljuk be az ábrába a lejtőn lévő M tömegű testre ható összes erőt a megfelelő irányba és írjuk rá mindegyiknek a nagyságát is! (egy-egy erő ne szerepeljen többször, vagyis csak az erő legyen berajzolva, az összetevő komponensei ne legyenek még egyszer feltüntetve az ábrán)
- Mennyi a rugó megnyúlása?

10 pont

4. Kötél végére erősített m tömegű testet az (x,z) függőleges síkban pörgetünk l hosszú kótélen. Tekintsük azt a pillanatot, amikor a test lefelé megy és a kótélerő éppen vízszintes. Az eredő erő ekkor 30° -os szöget zár be a kótélerővel.

(A testre csak a kótélerő és a nehézségi erő hat, a kótél nyújthatatlan, súlytalan.)

- Mekkora ekkor a kótélerő? (Fejezzük ki a nehézségi erő nagyságával!)
- Írjuk fel a nehézségi erő, a kótélerő és az eredő erő vektorát!
- Írjuk fel a gyorsulás sugárirányú és érintőirányú komponensét!
- Határozzuk meg ezekből a test szögsebességét és szöggyorsulását!

10 pont

5. Egy liftben az $m = 50$ kg tömegű testet rugó közbeiktatásával felfüggesztjük. Mekkora erő feszíti a rugót, ha a lift

- nyugalomban van;
- függőlegesen lefelé állandó $v = 5$ m/s nagyságú sebességgel mozog,
- függőlegesen felfelé állandó $v = 15$ m/s nagyságú sebességgel mozog;
- függőlegesen felfelé $a = 5$ m/s² nagyságú gyorsulással emelkedik;
- függőlegesen lefelé $a = 5$ m/s² nagyságú gyorsulással süllyed;
- függőlegesen lefelé $a = 15$ m/s² nagyságú gyorsulással süllyed;
- szabadeséssel zuhan?

8 pont